

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU O PROGLAŠENJU ZAKONA O POVLASTICAMA U PROMETU

Proglašavam Zakon o povlasticama u prometu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 27. listopada 2023.

Klasa: 011-02/23-02/102

Urbroj: 71-10-01/1-23-2

Zagreb, 2. studenoga 2023.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON O POVLASTICAMA U PROMETU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju povlastice za učenike i studente, nedoprinosa novčana davanja za osobe s invaliditetom i druge osobe koje imaju prebivalište ili stalno boravište u Republici Hrvatskoj koja su vezana uz korištenje željezničkog, pomorskog i cestovnog prometa na teritoriju Republike Hrvatske, a u svrhu unaprjeđenja kvalitete života te poticanje promjena i osnaživanje korisnika radi njihova aktivnog uključivanja u život zajednice, Nacionalna i Europska iskaznica za osobe s invaliditetom, Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom i Središnji registar prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti.

Značenje pojmova

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- Informacijski sustav povlastica u prometu* je komunikacijski i računalni sustav u kojem se podaci obrađuju, pohranjuju ili prenose tako da budu dostupni i upotrebljivi za ovlaštene korisnike, čiji sastavni dio je i Središnji registar prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti
- obveznici dostave i unosa podataka* su svi gospodarski subjekti koji obavljaju javnu uslugu u prometu provjeravajući status osobe s invaliditetom i dojavljujući informaciju o korištenju usluga od strane osoba s invaliditetom
- organizirano grupno putovanje* je putovanje za potrebe izvršavanja ciljeva i zadataka obrazovnog programa
- osoba s invaliditetom* podrazumijeva status osobe potvrđen upisom u Registar osoba s invaliditetom sukladno zakonu kojim se uređuje registar osoba s invaliditetom
- Središnji registar prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti* (u daljnjem tekstu: Središnji registar) je elektronička baza podataka o fizičkim osobama koje s osnova invaliditeta ostvaruju prava u području mobilnosti i sastavni je dio Informacijskog sustava povlastica u prometu.

II. POVLASTICE U PROMETU UČENICI I STUDENTI

Željeznički putnički prijevoz

Članak 3.

(1) Učenici osnovnih i srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta te njihovi pratitelji imaju pravo na povlasticu u željezničkom putničkom prijevozu od 40 % od redovite prijevozne cijene vozne karte u drugom razredu putničkog ili brzog vlaka za jedno organizirano grupno putovanje godišnje.

(2) Organizator grupnog putovanja može odrediti jednog pratitelja na svakih deset članova grupe.

(3) Učenici srednjih škola i studenti visokih učilišta imaju, za vrijeme redovitog školovanja, pravo na povlasticu na željeznici od 20 % od redovite cijene vozne karte za dnevna putovanja od mjesta prebivališta do mjesta u kojem se obavlja nastava i natrag.

(4) Osobe iz stavka 3. ovoga članka imaju, za vrijeme školovanja, pravo na povlasticu od 40 % od redovite cijene vozne karte u željezničkom putničkom prijevozu za dva pojedinačna putovanja u toku školske godine od mjesta prebivališta do mjesta u kojem se obavlja nastava, i to dva puta u odlasku i dva puta u povratku.

Pomorski putnički prijevoz

Članak 4.

(1) Učenici osnovnih i srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta te njihovi pratitelji imaju pravo na povlasticu u pomorskom putničkom prijevozu od 40 % od redovite cijene vozne karte za prijevoz palubnog putnika na brodu za jedno organizirano grupno putovanje godišnje.

(2) Organizator grupnog putovanja može odrediti jednog pratitelja na svakih deset članova grupe.

OSOBE S INVALIDITETOM

Željeznički putnički prijevoz

Članak 5.

(1) Osobe s invaliditetom imaju pravo na povlasticu u željezničkom putničkom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje, i to:

– slijepe osobe i osobe koje imaju do 10 % sposobnosti vida, s vrlo velikim smanjenjem vida (oštrina vida boljeg oka manja od 0,05 %)

– gluhoslijepe osobe

– osobe s potpunim gubitkom sluha na oba uha čije oštećenje organizma iznosi 100 %

– osobe s intelektualnim teškoćama (težim i teškim)

– osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno oštećenje donjih ekstremiteta 70 % ili više

– osobe na trajnoj dijalizi sa 100 % tjelesnog oštećenja

– djeca s teškoćama u razvoju s utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja

– osobe s invaliditetom s utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja.

(2) Ratni vojni invalid, mirnodopski vojni invalid i civilni invalid rata I., II., III. i IV. skupine kojem je svojstvo priznato po zakonu kojim su uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, zakonu kojim se uređuju prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata ili prema zakonu kojim se uređuje zaštita vojnih i civilnih invalida rata, imaju pravo na povlasticu u željezničkom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje.

(3) Kada se osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koristi pravom na povlasticu u željezničkom prijevozu po ovome Zakonu, ima pravo na besplatnu vožnju za pratitelja.

(4) Osobe iz ovoga članka i njihovi pratitelji imaju pravo na povlasticu za prijevoz u svim vrstama vlakova.

Pomorski putnički prijevoz

Članak 6.

(1) Osobe s invaliditetom s tjelesnim oštećenjem na donjim ekstremitetima od 70 % i 80 % te oštećenjem vida od 90 % oštećenja organizma kojima nije utvrđen III. ili IV. stupanj funkcionalnog oštećenja te osobe na trajnoj dijalizi sa 100 % tjelesnog oštećenja kojima nije utvrđen III. ili IV. stupanj funkcionalnog oštećenja, ostvaruju pravo na povlasticu u pomorskom prijevozu od 75 % od redovite cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje na svim linijama u pomorskom prometu.

(2) Ratni vojni invalid, mirnodopski vojni invalid i civilni invalid rata I., II., III. i IV. skupine kojem je svojstvo priznato po zakonu kojim su uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, zakonu kojim se uređuju prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata ili prema zakonu kojim se uređuje zaštita vojnih i civilnih invalida rata, imaju pravo na povlasticu u pomorskom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje na svim linijama u pomorskom prometu.

(3) Pratitelj osobe s invaliditetom iz ovoga članka ostvaruje pravo na besplatni prijevoz.

Oslobađanje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine osoba s invaliditetom

Članak 7.

(1) Osobe s invaliditetom s 80 % ili više postotaka tjelesnog oštećenja ili kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60 % ili više postotaka ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila ili prilikom produženja važenja prometne dozvole za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu odnosno koji koriste na temelju ugovora o *leasingu*.

(2) Osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80 % i više ili kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100 % ili kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila sluha od 100 % ili hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata sa 100 % tjelesnog oštećenja ili civilni invalidi iz Domovinskog rata sa 100 % tjelesnog oštećenja ne plaćaju cestarinu za uporabu autoceste i objekta s naplatom za osobni automobil kojim se prevoze.

(3) Pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine iz stavka 2. ovoga članka ostvaruje se samo za prijevoz autocestom i objektom s naplatom koji se obavlja kao prijevoz za osobne potrebe osobe s invaliditetom.

(4) Pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine za vozilo iz stavka 2. ovoga članka osoba s invaliditetom ostvaruje sukladno propisu koji uređuje naplatu cestarine.

(5) Pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine ostvaruje osoba s invaliditetom ako se nalazi u osobnom automobilu iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Ako maloljetne osobe i osobe lišene poslovne sposobnosti iz stavka 1. ovoga članka nemaju osobni automobil u svom vlasništvu odnosno koji koriste na temelju ugovora o *leasingu*, pravo na oslobađanje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta za osobe s invaliditetom imaju za jedan osobni automobil koji je u vlasništvu njihovih roditelja ili skrbnika odnosno koji oni koriste na temelju ugovora o *leasingu*.

Pravo na korištenje parkirališta obilježenih znakom pristupačnosti

Članak 8.

(1) Osobe s invaliditetom s 80 % ili više postotaka tjelesnog oštećenja odnosno osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60 % ili više odnosno vozila udruga osoba s invaliditetom ostvaruju pravo na izdavanje Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom.

(2) Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom javna je isprava koja omogućava pravo na parkiranje vozila kojima se prevoze osobe s invaliditetom na parkirališno mjesto koje je za tu svrhu posebno obilježeno, a označava se simbolom znaka pristupačnosti.

(3) Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom vrijedi samo kada vozilom upravlja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka ili se ta osoba nalazi u vozilu.

(4) Pravila korištenja parkirališnih mjesta koja su obilježena znakom pristupačnosti, kao i korištenje ostalih parkirališnih mjesta od strane osoba s invaliditetom uređuju jedinice lokalne samouprave na svom području.

Ostala prava putnika u prometu

Članak 9.

(1) Povlaštenu prijevoz putnika i vozila u javnom linijskom pomorskom prijevozu uređuje se zakonom kojim se uređuje javni linijski i povremeni obalni pomorski promet.

(2) Povlaštenu javni cestovni prijevoz na otocima uređuje se zakonom kojim se uređuju politika i razvoj hrvatskih otoka.

(3) Prava putnika u željezničkom prometu uređuju se Uredbom (EU) 2021/782 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu (SL L 172, 17. 5. 2021.).

(4) Kriteriji i način sufinanciranja odnosno financiranja troškova javnog prijevoza redovitih učenika osnovnih i srednjih škola uređeni su zakonom kojim se uređuje odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi.

OBITELJI SMRTRNO STRADALOG, UMRLOG ILI NESTALOG HRVATSKOG BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA, CIVILNIH STRADALNIKA IZ DOMOVINSKOG RATA, RATNIH VOJNIH INVALIDA I CIVILNIH INVALIDA RATA

Članak 10.

(1) Pravo na povlasticu za jedno besplatno putovanje godišnje željeznicom ili brodom radi obilaska groba poginule ili umrle osobe koja nije pokopana u mjestu prebivališta korisnika obiteljske invalidnine imaju:

– korisnici obiteljske invalidnine iza smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i korisnici novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iza nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata prema zakonu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

– korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iza poginule, umrle ili nestale osobe u Domovinskom ratu prema zakonu kojim se uređuju prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata

– korisnici obiteljske invalidnine iza poginulih, umrlih ili nestalih osoba prema zakonu kojim se uređuje zaštita vojnih i civilnih invalida rata.

(2) Pravo na povlasticu za četiri putovanja godišnje željeznicom ili brodom uz povlasticu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte imaju:

– korisnici obiteljske invalidnine iza smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, korisnici novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iza nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i korisnici obiteljske invalidnine iza umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio doplatu za njegu i pomoć druge osobe prema zakonu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

– korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iza poginule, umrle ili nestale osobe u Domovinskom ratu i korisnici obiteljske invalidnine iza umrlog civilnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe prema zakonu kojim se uređuju prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata

– korisnici obiteljske invalidnine iza poginule, umrle ili nestale osobe i korisnici obiteljske invalidnine iza umrlog invalida I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe prema zakonu kojim se uređuje zaštita vojnih i civilnih invalida rata.

(3) Jednim putovanjem u smislu ovoga članka smatra se odlazak iz polaznog u uputno mjesto (vožnja u odlasku) i povratak iz uputnog mjesta u polazno (vožnja u povratku).

(4) Korisnici prava iz ovoga članka i njihovi pratitelji imaju pravo na povlasticu za prijevoz u prvom razredu putničkog ili brzog vlaka i za prijevoz putnika u prvom razredu na brodu.

III. JAVNE ISPRAVE

Javne isprave kojima se ostvaruju povlastice u prometu

Članak 11.

(1) Povlastice osoba s invaliditetom koje regulira ovaj Zakon ostvaruju se javnim ispravama:

- Nacionalnom iskaznicom za osobe s invaliditetom
- Europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom
- Europskom parkirališnom kartom za osobe s invaliditetom.

(2) Postupak izdavanja javnih isprava iz stavka 1. ovoga članka upravni je postupak na temelju kojeg nositelj javne ovlasti iz članka 19. ovoga Zakona neposredno rješavajući po službenoj dužnosti na temelju službenih podataka dostavljenih iz Registra osoba s invaliditetom izdaje javnu ispravu iz stavka 1. ovoga članka prilikom uspostave Informacijskog sustava povlastica u prometu.

(3) Osim u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka, postupak izdavanja javnih isprava iz stavka 1. ovoga članka provodit će se na zahtjev stranke.

(4) Protiv rješenja izdanih u postupcima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za promet u roku od 15 dana od dana dostave stranci.

(5) Visinu troškova izdavanja javnih isprava iz ovoga članka odlukom određuje ministar nadležan za promet.

(6) Ministar nadležan za promet pravilnikom propisuje službene obrasce Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom, Europske iskaznice za osobe s invaliditetom i Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom, uvjete za stjecanje isprava, sadržaj i način vođenja potrebnih evidencija te način uporabe isprava, ostvarenja i korištenja prava i obilježavanja parkirališnog mjesta.

Nacionalna iskaznica za osobe s invaliditetom

Članak 12.

Nacionalna iskaznica za osobe s invaliditetom izdaje se fizičkim osobama sukladno:

- kriterijima iz ovoga Zakona
- statusu i podacima u Registru osoba s invaliditetom
- statusu i podacima u Registru prebivališta
- podacima iz Registra vozila
- ostalim temeljnim registrima.

Europska iskaznica za osobe s invaliditetom

Članak 13.

(1) Europska iskaznica za osobe s invaliditetom (engl. *European Disability Card*) izdaje se nositeljima Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom.

(2) Osobe koje svoj status invaliditeta dokazuju Europskom iskaznicom za osobe s invaliditetom ostvaruju prava ili koriste komercijalne popuste na usluge u području turizma, kulture, sporta, zabave i drugim područjima koja priznaju pogodnosti osobama na temelju stečenog statusa invaliditeta i određenih definiranih tjelesnih oštećenja.

(3) Nositelj javne ovlasti iz članka 19. ovoga Zakona uspostaviti će mrežnu stranicu na kojoj će biti objavljeni svi pružatelji prava ili usluga u području turizma, kulture, sporta, zabave i drugim područjima koja priznaju pogodnosti osobama na temelju stečenog statusa invaliditeta i određenih definiranih tjelesnih oštećenja.

(4) Europska iskaznica za osobe s invaliditetom izdana u jednoj od država članica Europske unije vrijedi i u Republici Hrvatskoj.

Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom

Članak 14.

- (1) Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom javna je isprava koja omogućava pravo na parkiranje vozila kojima se prevoze osobe s invaliditetom.
- (2) Pravo na izdavanje Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom imaju fizičke osobe i udruge koje ispunjavaju propisane kriterije iz ovoga Zakona.

IV. SREDIŠNJI REGISTAR

Uspostava Središnjeg registra

Članak 15.

- (1) Uspostavlja se Središnji registar koji predstavlja jedinstvenu, sveobuhvatnu i cjelovitu, metodološki standardiziranu i kontinuirano ažuriranu evidenciju prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti.
- (2) Središnji registar sadrži evidenciju o osobama s invaliditetom koje ostvaruju jedno ili više prava u području mobilnosti sukladno odredbama ovoga Zakona, podatke o dodijeljenim povlasticama osobama s invaliditetom na području mobilnosti, izdanim Nacionalnim iskaznicama za osobe s invaliditetom i Europskim iskaznicama za osobe s invaliditetom te Europskim parkirališnim kartama osobama s invaliditetom.
- (3) Agencija za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o. (u daljnjem tekstu: AKD) obavlja stručno-tehničke poslove izrade i održavanja informacijskog sustava povlastica u prometu, Središnjeg registra i poslove prikupljanja i obrade podataka povezane s izdanim ispravama.
- (4) Podaci iz Središnjeg registra koriste se za osiguravanje transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti podataka potrebnih za izvješćivanje o stanju te nadzoru korištenja i ostvarivanja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti.
- (5) Poslovi analiziranja i izvješćavanja uključuju prikupljanje podataka i izradu stručnih podloga, analiza i izvješća o stanju.

Vođenje Središnjeg registra

Članak 16.

- (1) Središnji registar u elektroničkom obliku vodi nositelj javne ovlasti iz članka 19. ovoga Zakona.
- (2) U Središnjem registru prikupljaju se i evidentiraju podaci iz nadležnih temeljnih registara, a način kojim se osigurava veza i pristup registrima ostvaruje se sukladno odredbama propisa kojima se uređuje područje državne informacijske infrastrukture.
- (3) Tijelu koje vodi Središnji registar omogućava se pristup svim podacima iz opsega državne informacijske infrastrukture te se ovim Zakonom obvezuje sve dionike za dostavu podataka u Središnji registar.

Ustrojstvo Središnjeg registra

Članak 17.

- (1) Središnji registar sastoji se od sljedećih funkcionalnih cjelina:
 - modula za dodjelu i upravljanje pravima osoba s invaliditetom u području mobilnosti
 - korisničkog modula
 - administrativnog modula za održavanje kodnih lista (šifrnika), matičnih podataka i pregled promjena podataka.
- (2) Za pristup i vođenje Središnjeg registra koristi se Informacijski sustav povlastica u prometu koji omogućava mrežni unos, verifikaciju, pregled, analizu i razmjenu podataka pohranjenih u Središnji registar.
- (3) Obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar su svi subjekti za vrijeme pružanja javne usluge osobama s invaliditetom iz ovoga Zakona.

(4) Obveznici dostave i unosa podataka iz stavka 3. ovoga članka dužni su uspostaviti odgovarajuću informacijsku infrastrukturu kojom se osigurava primjerena komunikacija sa Središnjim registrom.

(5) Sustav autentifikacije dužan je omogućiti prijavu vjerodajnicama koje su objavljene na listi prihvaćenih vjerodajnica u sustavu državne informacijske infrastrukture.

(6) Ministar nadležan za promet pravilnikom propisuje sadržaj evidencija koje se vode u Središnjem registru, strukturu podataka i način upravljanja Središnjim registrom, način dostave podataka koji su klasificirani na temelju zakona kojim se uređuje tajnost podataka i način pristupanja Središnjem registru uporabom definiranih pristupnih podataka te način korištenja prava na povlastice iz ovoga Zakona.

Zaštita podataka

Članak 18.

Na prikupljanje i daljnju obradu podataka iz Središnjeg registra primjenjuju se propisi kojima se uređuju zaštita osobnih podataka, tajnost podataka i informacijska sigurnost.

V. NADLEŽNOSTI

Nositelj javne ovlasti i njegova nadležnost

Članak 19.

(1) AKD obavlja sljedeće poslove na temelju ovoga Zakona:

- rješava u upravnim stvarima
- vodi Središnji registar i Informacijski sustav povlastica u prometu
- izdaje Nacionalnu iskaznicu za osobe s invaliditetom
- izdaje Europsku iskaznicu za osobe s invaliditetom
- izdaje Europsku parkirališnu kartu za osobe s invaliditetom
- tehnički izrađuje i dostavlja isprave iz ovoga članka
- tiska službene obrasce za isprave iz ovoga članka te druge obrasce vezane za njihovu tehničku izradu i obrasce za vođenje evidencije
- vodi evidencije o izrađenim javnim ispravama
- dohvaća službene podatke iz registara.

(2) AKD obavlja javnu ovlast kada obavlja poslove iz stavka 1. podstavaka 1. do 5. ovoga članka.

(3) Sredstva za financiranje Informacijskog sustava povlastica u prometu i Središnjeg registra te obavljanje javnih ovlasti na temelju ovoga članka osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske.

VI. NAČIN I SREDSTVA KORIŠTENJA POVLASTICA

Način korištenja povlastica

Članak 20.

(1) Učenici osnovnih i srednjih škola i studenti ostvaruju povlastice iz ovoga Zakona na temelju potvrde o njihovu statusu ili odgovarajuće isprave.

(2) Osobe s invaliditetom, hrvatski ratni vojni invalidi i civilni invalidi iz Domovinskog rata, ratni vojni invalidi, mirnodopski vojni invalidi, civilni invalidi rata, civilni stradalnici iz Domovinskog rata ostvaruju povlastice uređene ovim Zakonom na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom, Europske iskaznice za osobe s invaliditetom te Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, povlastica iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona ostvaruje se na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom i sukladno zakonu kojim se uređuje naplata cestarine.

(4) Osobe koje ostvaruju pravo na povlastice uređene ovim Zakonom i njihovi pratitelji ne mogu to pravo koristiti po dvije osnove niti mogu istodobno uz pravo na povlasticu koristiti pravo za naknadu za prijevoz po drugoj osnovi.

- (5) Pratinjom se smatra osoba koja putuje u prisustvu osobe s invaliditetom.
(6) Jednim putovanjem u smislu ovoga Zakona smatra se odlazak iz polaznog u uputno mjesto (vožnja u odlasku) i povratak iz uputnog mjesta u polazno (vožnja u povratku).

VII. NADZOR

Upravni nadzor i nadzor korištenja povlastica

Članak 21.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu obavlja ministarstvo nadležno za promet.
(2) Nadzor i kontrolu korištenja Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom i parkirališnih mjesta namijenjenih za osobe s invaliditetom obavljaju policijski službenici ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, inspektori ministarstva nadležnog za promet te prometni redari i komunalni redari.
(3) Nadzor i kontrolu korištenja isprava iz ovoga Zakona obavljaju policijski službenici ministarstva nadležnog za unutarnje poslove te nadzorni kontrolori organizacije koja pruža uslugu za koju se koristi povlastica na temelju ovoga Zakona.

VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Članak 22.

- (1) Novčanom kaznom od 300,00 do 1500,00 eura kaznit će se za prekršaj obrazovna ustanova koja ishodi povlasticu suprotno odredbama članka 3. i 4. ovoga Zakona.
(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 150,00 do 700,00 eura.
(3) Novčanom kaznom od 660,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj prijevoznik, upravitelj javne ceste ili stanica za tehnički pregled ako na osnovi neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao, ili je morao znati da su neistiniti odnosno netočni, omogućiti korištenje povlastice utvrđene ovim Zakonom.
(4) Za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 190,00 do 660,00 eura.
(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj vozač koji koristi pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine iz članka 7. ovoga Zakona dok se u osobnom automobilu ne nalazi osoba s invaliditetom koja je nositelj prava.
(6) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj osoba koja svoju Nacionalnu iskaznicu za osobe s invaliditetom za ostvarivanje prava na oslobađanje od plaćanja cestarine preda na korištenje drugoj osobi koja ne ispunjava kriterije te se nositelju prava na oslobađanje od plaćanja cestarine može privremeno onemogućiti korištenje istog u trajanju od jednog mjeseca do dvije godine.
(7) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj osoba koja koristi pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine iz članka 7. ovoga Zakona tijekom obavljanja javnog prijevoza putnika odnosno prijevoza za vlastite potrebe.
(8) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj osoba koja svoju Europsku parkirališnu kartu za osobe s invaliditetom ustupi drugoj osobi na korištenje te se može oduzimanjem Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom privremeno onemogućiti korištenje iste u trajanju od jednog mjeseca do dvije godine.
(9) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj osoba koja neovlašteno koristi Europsku parkirališnu kartu za osobe s invaliditetom.
(10) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1000,00 eura kaznit će se za prekršaj osoba koja odbije dati na uvid javne isprave izdane na temelju ovoga Zakona ovlaštenim osobama.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazne odredbe

Članak 23.

(1) Potvrde / smart kartice koje je do stupanja na snagu ovoga Zakona izdalo društvo Hrvatske autoceste d. o. o. prema odredbama Zakona o cestama (»Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14., 110/19., 144/21., 114/22. – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 114/22. i 4/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) važe do izdavanja Nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom, a najduže šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Parkirališne karte koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona izdane na temelju Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11., 80/13., 158/13. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14., 64/15., 108/17., 70/19., 42/20., 85/22. i 114/22.) važe šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Iskaznice za pomorski prijevoz osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju (Iskaznica za OSI) koje je do stupanja na snagu ovoga Zakona izdala Agencija za obalni linijski pomorski promet prema odredbama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (»Narodne novine«, br. 19/22.) važe do izdavanja Nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom, a najduže šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Do uvođenja novog sustava beskontaktno elektroničke naplate cestarine osobe s invaliditetom kada upravljaju osobnim vozilom ili se u osobnom vozilu nalaze kao putnik, povlasticu iz članka 7. stavka 2. koristit će na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom koju moraju dati na uvid blagajniku / operateru naplate cestarine radi utvrđivanja identiteta i evidentiranja korištenja autoceste.

Započeti postupci

Članak 24.

Postupci koji su propisani ovim Zakonom, a započeti su prije stupanja ovoga Zakona na snagu, dovršit će se primjenom Zakona o cestama (»Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14., 110/19., 144/21., 114/22. – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 114/22. i 4/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11., 80/13., 158/13. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14., 64/15., 108/17., 70/19., 42/20., 85/22. i 114/22.) i Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (»Narodne novine«, br. 19/22.).

Prilagodba informacijske infrastrukture

Članak 25.

Obveznici dostave i unosa podataka dužni su informacijsku infrastrukturu iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona prilagoditi u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Donošenje provedbenih propisa

Članak 26.

(1) Ministar nadležan za promet pravilnike iz članka 11. stavka 6. i članka 17. stavka 6. ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za promet odluku iz članka 11. stavka 5. ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Završne odredbe

Članak 27.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o povlasticama u unutarnjem putničkom prometu (»Narodne novine«, br. 97/00., 101/00. – ispravak i 98/19.) i

Pravilnik o postupku za ostvarivanje prava na korištenje povlastice u unutarnjem putničkom prometu (»Narodne novine«, br. 14/01.).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 88. i 89. Zakona o cestama (»Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14., 110/19., 144/21., 114/22. – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 114/22. i 4/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine (»Narodne novine«, br. 136/11.).

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 40. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11., 80/13., 158/13. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14., 64/15., 108/17., 70/19., 42/20., 85/22. i 114/22.) i Pravilnik o uporabi parkirališne karte za osobe s invaliditetom (»Narodne novine«, br. 139/21., 146/22. i 34/23).

Stupanje na snagu

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-02/23-01/98

Zagreb, 27. listopada 2023.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.